

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Anyánk névnapjára.

*Anyánk névnapjára egy szép csokrot hoztunk.
Csupa lélekvirág, ime át is adjuk.*

*Janika legnagyobb: Hogy mit érez szívünk,
Mondja el ő mostan, mondja, reá hagyjuk.*

*Janika: Gyermeked örömmel közelgek én hozzád
Édes jó anyukám, ezen a szép napon,
Hogy mi voltál nekünk, és hogy mi vagy ma is,
Szívünkbe van írva, egy szép fehér lapon.
És, ha majd nagy leszek, meglásd csak jó
[anyám.
Sohasem lesz könnyes a drága két szemed.
A jó Isten, ad majd erőt egészséget,
S akkor én dolgozok meglásd te helyetted.
De szólj most kis húgom, szóljál te Málika!*

*Málika: Szivem most túlárad háláérzelemtől,
Hogy gondoztál minket, s velünk voltál anyám
Mikor betegségtől magas lázban égtünk,
Virrasztottál értünk sok hosszú éjszakán!*

Kis öcsénk, Józsika, köszöntsd te is anyust!

*Józsika: Leszedem a rétnek sok, sok vadvirágát,
S odaadom anyus, mindegy szálig néked.
És kérem az Istent sok számos éven át,
Éltessen, éltesen, éltesen még léged.*

*Mind-
hárman: Gyermeki szívünkben hálavirág nyílik.
Drága nevednapján, úgy, amint az illik,
Mindhárman minden jót kívánunk most néked.
S köszönjük, köszönjük a te legszebb éked:
Anyai szívednek forró szeretetét.
Kérjük az Istentől, hogy annak életét,
Ki nekünk oly drága, sok, sok évig tartsa.*

Marcella néni.

VII. ÉVFOLYAM
9. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. MÁJUS
1.

Édesanyának.

*Gyönyörűn, fényesen,
süt az áldott nap, ma.
Mert tudja, hogy ma van
a Te neved napja.
Ki értünk dolgozol,
amíg én csak játszom...
Édesanyám lelkem!
az Isten megáldjon.*

Sch. Sillay Erzsébet.

Hogy írjuk?

Olvassuk el figyelmesen az alábbi szavakat:

Egyaránt, egyazon, egybe-, mint igekötőt az igével egybeírjuk, például: egybeír, egybeköt, egybefon, egyben, másban, egyéb, egyéb-bel, egyébiránt, egyébkor, egyebütt, edd, vagy egyed (ige), eszik, egyed (főnév) egyedek, egyeduralkodó, egyeduralom, egyedül, egyedül-álló, egy-egy, egyet-egyét., egyelőre (időhatározó, egyenlőre (pl. egyenlőre gyalulja le ezt a két deszkát), egyén, egyenként, egyenlőség, egyensúly, egyértékű, egyértelmű, egyezés, egyesegyedül, egyetért, egyetértés, egyet-mást, egyetem, egyetemben, egyetemleges.

Kertészkedjünk kis cimborák!

Az ügyes kertészek már márciusban elvették azokat a magvakat, amelyeket előbb palántázni kellett, most nem sokára ki is ültethetik a helyeikre a megerősödött palántákat. Mindenesetre nagy gonddal kell foglalkozni a kis zsenge növényekkel. Ha száraz, meg kell itatni. Ám a túlságos nedvesség sincs hasznára. Minden virágnak meg van a vetési ideje. Erre vigyázni kell, hogy a vetés az illető virág vetési idejében történjék, mert különben nem kell ki. Az is fontos a vetésnél, hogy vastag földréteg ne kerüljön a magvacskákra. Ullmann Ferenc bácsi, kertészeti tanácsadónk úgy határozta meg, hogy a magvakra szórt föld ne legyen vastagabb a magvak háromszorosánál.

Milyen magvakat vethetünk májusban? Pillangóvirág, törökszékfű (május 15—június 15), Piros évelő székfű (május 15—június 15), őszirózsa (április hó május 15), hajnalka, harangvirág, százsorszép, fürtös viola, portulácska, szalmavirág, estike.

Bemutakozó.

Az én nevem Molnár Anna Margit. Egerben lakunk. Az Új Cimborát mindig nehezen

varom, s ha megjön, édes anyámmal együtt olvassuk. Az idén én is fogok kertészkedni.

Molnár Anna Margit.

Kedves Szerkesztő Néné!

Mint más cimborák, én is bemutatkozom a Szerkesztő Néninek, mert új olvasója vagyok a lapnak. Máris nagyon megszerettem. Dada Ádám VI-ik elemista vagyok, Dada Zsolt unokatestvére. Együtt készítettük ezt a kereszt-rejtvényt és kérjük Szerkesztő Nénit, ha jó és hibátlan, legyen szíves közölje.

Semesnye, 1939. IV. hó 10.

Kezjeit csókolja:

Dada Ádám és Dada Zsolt.

Nőszövetségek, iskolák figyelmébe!

Egész estét betöltő parádés, szép gyermekelőadások rendezésére nagyszerűen bevált T. Ferenczy Marcella „Zizi” c. énekes táncos meseoperettje, melynek gépelt szöveggönyve még néhány példányban kapható. Ára 170 Lei és portóköltés. Megrendelhető a szerkesztőségünkön keresztül.

Köszöntő.

(Anyák, apák születés- vagy névnapjára.)

Irtá Dezső bácsi.

Eljött a régvárt nap az évfordulóval,
Mikor nagy hálánkat leróhatjuk szóval.
De annyi áldószót nem tudunk rebegni,
Amennyi hálával tartozunk neked mi!

Inkább Istent kérjük, hogy áldását adja!
Végtelen kegyelmét bőséggel árássa
A te gondviselő szerető lelkedre!
Ezt kívánjuk együtt, érted esedezve.

Mert, ha Isten velünk, béke él a házban.
Ahol béke honol, ottan gazdagság van.
Arany szíved-lelked a mi drágaságunk!
Ez a kincs maradjon mindig, mindig nálunk.

Hogy ha nekem . . .

Istenem, ha nekem egyszer
Egy nagy arany váram lenne,
Édes anyám a te fiad
Aranyos szép kocsit venne.

Aranydíszes szép kocsimat
Tele raknám gyöngyvirággal,
Madárdalok erdőn szédett
Harmatlepte rózsáúggal.

Vadgalamb-párt fognék bele...
— Ilyent senki soh'se látott...
Lábad elé raknám anyám
Ezt a napfényes világot.

Megcsókolnám a kezedet,
Meg is ölelnék téged...
Óh, ha egyszer gazdag lennék:
Az lenne a boldog élet.

Károlyi Lajos.

Anyám arca.

Nem tudom, de úgy érzem, hogy égi, ihletett kezek glóriával övezték homlokát, melyre sötét barázdát szántott a Gond, de nekem a legsebbebb az összes homlokok közül.

A szeméből özőnlő jószág-sugarak, ragyogó fényárral töltik el lelkemet... és összeszorul a szívem, mikor a fájdalom könnyének prizmaín keresztül rám mosolyog. Így csak édes anyák és mártírok tudnak mosolyogni. Annyi rejtély, annyi csodálatosan élő titok van ebben a mosolyban, hogy csodákat képes művelni, s én alázas gyermeki hódolattal térdet hajtok előtte.

Varázshatalmú mélységes szeretet ragyog az arcán, mikor homlokom csókkal illeti. Olyan szeretet, mely örökké tart. Mindent lemoshat rólunk az élet lélekrázó zuhataga, de ez a nagy, fájdalmasan tiszta szeretet lelkünkbe ég örökre megmáshíthatatlanul.

Ha öröm-madarak játékos, selymes szárnya suhan át lelkén, arca, a lélek hullámzó örömmizetét tükrözi.

Ha a bú sötét borongós felhői ránehezdednek, arcán fájdalmas beletörődés borong.

Miért szentkép nekem ez az arc? Miért, hogy lelkemből felszakadó érzés-virágok hódolattal hajtják le fejüket? Ez az arc a legbelső énem tükre. Megindító, szent, ragyogó, az enyém, mégis örökre elérhetetlen.

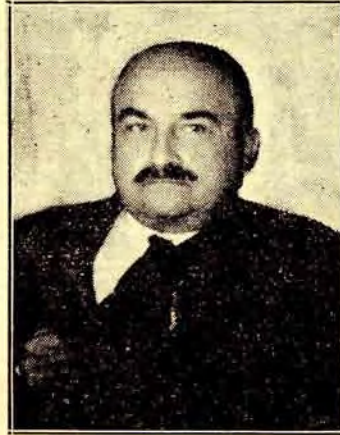
Elhagyhat mindenki, minden, az emberek, a barátok, a hitem az életben, az emberekből, de ez az arc mindig velem marad. Mikor már nem fogom tudni értékelni az élet szépségeit, ez az arc fog felmerülni lelkemben, hogy újra megtanítsa rá.

Ha azokra gondolok, kiktől az égi-kegyelem megtagadta ezt a kegyet, hogy ismerhesék az édes anyjuk arcát, úgy látom, hogy szemekben elsírhatatlan könnyek égnek.

Az anyám arca nekem talizmán, mely elkísér az élet Kálváriáján és a siron túl is velem marad.

Nemes Nagy Mártha.

Hatvan év határán...

Azok között a munkatársaink között, akik kezükbe vették az Uj Cimbora aranyszíves fehér zászlóját az 1933. évi indulás után, első volt Teleky Dezső.

Nagy küzdelmek között, anyagi erők hiányával indult az Új Cimbora annak idején útjára. Voltak, akik bizony fintorgatták az orrukat s azt mondták, ők olyan lapnak nem dolgoznak, amelyik nem fizet a cikkéikért.

Teleky Dezső nem kérdezte, hogy fizetsz-e te Új Cimborá és mennyit fizetsz, az írásaimért? Dolgozott esztendőig lelkesen, szívesen anélkül, hogy a nehéz körülmények közt induló laptól egy leit is kapott volna.

Nem csak cikkeivel sietett a lap segítségére, hanem meggondolt, körültekintő tanácsaival is. Irt meséket, verseket, ismeretterjesztő cikkeket, melyeket nagy érdeklődéssel és szeretettel olvastak a kis cimborák. Finom tapintattal, megértéssel találta meg írásaiban azt a pontot, ahol a gyermekek általános érdeklődése találkozik. Azok közé a ritka írók közé tartozik, akiknek írásait egyforma érdeklődéssel olvassák kicsik és nagyok. Ő a kis cimborák Dezső bácsija.

Nos, ez a Dezső bácsi, aki elsőnek látta és érezte meg, hogy egy erős, jól szerkesztett gyermekújságra szüksége van a romániai magyar gyermekeknek s mindazoknak, akik magyar nyelven szívesen olvasnak, írnak és beszélnek.

S hogy ez a gyermekújság mind technikailag, mind irodalmilag, mind valláserkölcsei szempontból, mint nemzetnevelési tényező is, megállja helyét a külföldi gyermekújságok sorában, oda kell állni melléje minden tollforgató gyermek- és meseírónak.

Ez a Teleky Dezső bácsi most hatvan éves.

Az idők mulásában hatvan év annyi, mint egy röpke perc, ám az emberek között egy hosszú életidő.

Ennek a munkában leélt gazdag hatvan esztendőnek a határán úgy a lap szerkesztősége, munkatársai, mint a kis cimborák nevében üdvözöljük Teleky Dezsőt lapunk kedves főmunkatársát s megköszönjük, hogy ügyünk mellett annyi munkakedvvel és lelkesedéssel kitarított.

Azokat a tanításokat, életbölcsességeket, amelyeket szerte hintett írásaiban, mindig szeretettel olvasták a gyermekek.

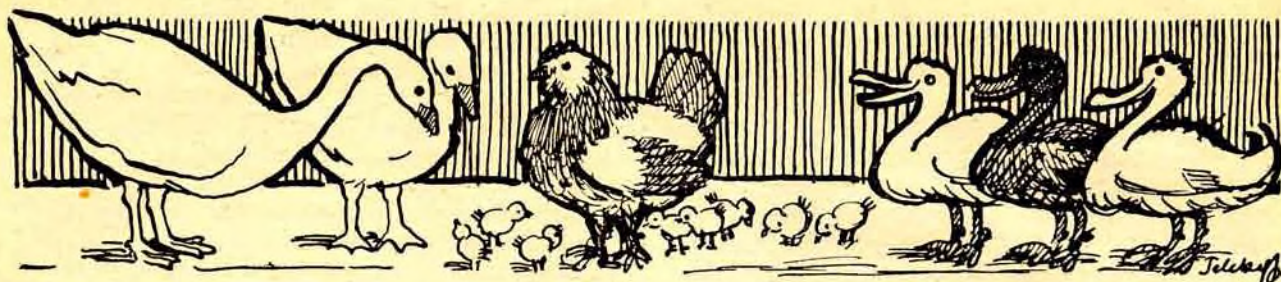
Most ezt a szeretetmegnyilvánulást gyűjtjük össze írásban és fényképekben és albumba foglalva küldjük el majd hatvanadik születésnapjára.

Kívánunk neki mindnyájan hosszú életet és egészséget, hogy még sok éven át írhasson szép meséket, verseket a kis cimboráknak.

Isten éltesse sokáig!

T. Ferenczy L. Marcella.

Gyermekek! Olvassátok és terjesszétek az „Uj Cimborát“. Ennek a kis lapnak a terjesztése mindnyájunknak: kicsinyeknek és nagyoknak egyformán kötelességünk.

A majorságudvar lázadáása.

Irta: **B. Rafael Anna.**

— Jó reggelt tyúkanyó! Gá-gá-gá!
 — Kot-kot-kot... Jó reggelt libaasszonyság!
 — Régen nem láttam, tyúkanyó. Talán nem volt idehaza?

— Itthon voltam libaasszonyság. Tojásom ültem húsznőgy napig.

— S kiköltötte szerencsésen?

— Ki bizony libaasszonyság, mind egy szálig. Olyan szép, aranyhelyes kis csibéim vannak, s már olyan fürgék, hogy szerte-szét szaladnak. Pipipipi... gyertek elő kis csibéim!

Kedves hívó szavaira sok-sok aranygombolyag szaladt az udvar minden sarkából a kottó felé, s kedvesen csipogva igyekeztek megbújni alája.

— Mutakozzatok be a libaasszonyságnak — szólt a kottó.

A kis csibék hajbókolva csipogtak a liba felé.

— Nagyon kedves aranyos kis csibék, tyúkanyó, s milyen csinos kis csőröcskéik vannak, mint valami búzaszemek.

— Bizony, nagyon csinosak a drágáim. Libaasszonyság nem kottol az idén?

— Már húszhat napja ülök én is a tojásom, csak enni jöttem most, s kinyújtani egy kicsit meggémberegetett tagjaimat. Két nap mulva, már az én libuskáim is kikelnek a tojásból. Alig várom, hogy lássam kicsiny lapos testüket és lapos, folyton csacsogó csőröcskéjüket.

— Háp-háp-háp, — miről tárgyalnak asszonyságtok?

— A kottólásról és csibékről, rucaasszonyság. Arról, amihez maga nem ért, vagy nem akar érteni — mondta mérgesen a kottó.

— Ne mérgelődjék tyúkanyó. Valóban nem szeretek kottolni. Nem bírok négy hétig egy helyben ülni, s türelemmel melengetni a tojásokat. Magukban, a tyúkokban jobban ki van fejlődve az anyai érzés, hát csak költsék ki a rucatojásokat is, háp-háp-háp!

—Gá-gá-gá — fecsegni azt tud, de az igaz, hogy nem ismeri az anyai örömeiket.

— Kot-kot-kot, bizony sok öröme telik az anyának a kis apróságokban.

— Gá-gá-gá. Sok öröm, de sok bánat is jár a kicsinyekkel.

A nagy beszédre összegyűltek a majorságudvar összes lakói. A kendermagos és pirozizlandi tyúkok és jércék, a hófehér libaanyák és libakisasszonyok, a büszkén billegető lármás rucanépség, a horihorgas gyöngyösnakú pulvákák, sőt még a férfi népség is: a kakasok, pulykakakasok, gunárok, gácsérok is eljöttek meghallgatni a vitát.

— Bizony, sok bánat jár az anyasággal — folytatta libaasszonyság. Három és négy hétig ott ülünk étlen-szomjan a tojásokon, aztán, amikor kiköltöttük és felneveltük csibéinket, jön a kövér szakácsné a nagy késsel és levágja a legkedvesebb kicsinyeinket.

— Haj-haj, nagyon szomorú a sorsunk — kottakodácsolta a kottó. — Az én csirkéimet már a legzsengőbb korban levágják és megesszik.

— Ugy van. Ugy van! — helyeselt kórusban a hallgatóság.

— Valamit kellene tenni — gágogta egy bölcs gunár.

— Tenni kellene valamit, tenni kellene valamit — zúgta helyeslően a tömeg.

De már erre a nagy zúgásra vakkantott egyet az udvar sarkában szunnyadó daxli.

— Pszt, csendesebben — intette a zajongókat a kakas. Felébred Fifi s tudjátok mindnyájan, hogy ő a szakácsnő barátja. Ki tudja, nem-e kémkedik?

— Ugyan, hogy mondhattok ilyet? — csipogta egy csinos kis jérce. — A Fifi hozzám mindig nagyon barátságos. A minap is segítségemre jött, amikor egy görény már majdnem a nyakamat fogta.

— Halljátok a kis csitrit? — hápogott gúnyosan a ruca. — Azt hiszi, hogy az ő szép kerek szeméiért sietett Fifi a segítségére. Nem tudja a kis buta, hogy ezt is a szakácsnő érdekében teszi. Ha engedné, hogy a görény, ölyv, róka meg a többi gonosz húsevő rajtunk üssön, mi maradna a konyhára?

— Igaz, igaz, most az egyszer igaza van a fecsegőnek — helyeselték a többiek. — Valamit kellene tenni. Valamit kellene tenni.

— Gá-gá-gá, hallgassatok ide. Most széjjel kell oszlonunk, mert Fifi valóban nagyon figyel bennünket, meg aztán én sem maradhatok tovább, mert kihülnek a tojásaim és vagyunk még egy páran, akik most kotlunk s a kötelesség az első. A két nap alatt, amíg még a tojáson ülök, gondolkozni fogok valami megoldáson. Azalatt ti is foglalkozzatok az üggyel, azután ki-lessük, amikor Fifi sétálni megy a kis gazdával és akkor nyugodtan megbeszélhetjük a dolgot.

— Helyes, helyes, igaza van libaasszonyságnak! — Lám, mennyire tévednek az emberek, amikor a libát butának mondják, pedig ő a legbölcsebb közülünk. Gá-gá-gá, oszlonjunk szét, kot-kot-kot, oszlonjunk szét, háp-háp-háp, oszlonjunk szét, kru-kru-kru, oszlonjunk szét.

Már éppen legfőbb ideje volt, hogy menjen ki-ki a dolgára. Mert Fifi nagyon figyelt.

A harmadik nap reggelén előkerült a libaasszonyság. Kis libuskái, mint valami sárga úszály vonultak utána. Gondtalanul csacsogtak, örülve a tavaszi napsúgárnak.

— Milyen szép a világ! Milyen szépen süt a nap! Milyen szép kék az ég! Csacsogták szüntelenül. Libaasszonyság büszkén vezette körül az udvaron kis csemetéit. A többi libamama és tyúkanyó is előkerült kicsinyeivel. A nagy felvonulást egy kis jérce zavarta meg, amelyik újságolta, hogy Fifi sétálni ment. Szomorú hírt is mondott: Reggel a legbüszkébb és legkövérebb pulykakakast vágta le a gonosz szakácsnő.

Erre a hírre összefutott a majorságudvar apraja-nagyja és követelték a tanácskozás megkezdését. Különösen a kakasok, pulykakakasok, gunárok és gácsérok féltették a bőrüket, mert tapasztalatból tudták, hogy ilyenkor tavasszal őket fogják levágni, mivel az anyákat most nem bántják addig, míg kicsinyeiket felnevelik. A hetyke jércék meg ilyenkor kezdenek tojni, tehát azokat sem bántják.

— Valamit tenni kell — valamit tenni kell, kotkodácsolta, gágogta és hápogta valamennyi szárnyas.

— Kukuriku! Kukuriku! Megnyítom az ülést — szólt a nagytaréjú vörös izlandi kakas.

— Halljuk libaasszonyságot! Halljuk libaasszonyságot!

— Libamama beállt a kör közepébe, maga mellé gyűjtötte sárga csemetéit, kék szemével előbb az eget kémlelte, aztán engedve az általános kívánságnak, el kezdett beszélni.

— Mint anya és mint bajtárs, szólok hozzátok. Nem türjük tovább, hogy a szakácsné megöljön bennünket. Egyenek az emberek is zöldséget, gabonát és gyümölcsöt, mint mi és ne pedig majorság-húst. Amióta ember él a földön, mindig ki voltunk szolgáltatva falánkságának. Nem türjük tovább, hogy drága kicsinyeink életük legszebb korszakában a serpenyőbe kerüljenek. Azt javasolom tehát, hogy tartsunk össze és szökjünk meg mind egy szálíg.

— Helyes! Ugy van! Szökjünk meg! — mondták kórusban a szárnyasok.

Egy nagy öreg-öreg tyúkanyó kért most szót. Lehetett vagy nyolc éves, taréja kékes színű volt és erősen lekonyult az öregségtől.

— Sorsát senki sem kerülheti el — mondta komolyan. — Amióta a világ világ, a majorságnak az a végzete, hogy sült, vagy paprikás alakjában az ember asztalára kerüljön. Ne felejtjük el, hogy az ember gondoskodik ételmezésünkről és ő véd meg a ragadozóktól. Ha megszökünk innen, a biztos körülkerített udvarból, ezernyi veszély leselkedik reánk.

— Elég volt! Le vele! Le vele! Áruló! — kiabálták a többiek. — Könnyű neki beszélni, mert öreg és nem kell félnie, hogy levágja a szakácsnő, kotolni sem akar már, nincsenek kicsinyei. Őt már csak tojónak tartják, azért érzi biztonságban magát. Le vele! Le vele! Ne hallgassunk rá! — Kiabálták össze-vissza.

Miután leszavazták az öreg tyúkot, újból libaasszonyság köré gyűltek, hogy megbeszéljék a szökés részleteit. Kiszemeltek egy pár serény fiatal jércét, amelyek jól értettek a kaparáshoz és megbízták őket, hogy kaparjanak a kerítés tövében, a mező felőli részen egy akkora lyukat, hogy még a pulykakakasok is kiférjenek. Egy pár harchoz szokott kakas álljon őrt, hogy munkájukban senki se lepje meg őket. Különösen Fifi! Igyekezzetek, ha kell egy pár csipéssel is távol tartani. Jegyezze meg magának mindenki, hogy a legfontosabb az összetartás. Ha valaki árulkodni mer, azt halálra csipik. Ami pedig az ételmezést illeti, hát az egy kicsit nehéz lesz, nem lesz olyan kényelmes, mint a szakajtóból kiszórt kukoricaszemeket felcsipegetni. De nem kell kétségbeesni. Most tavasz van, a fű már zöldül a mezőn, a rovarok ezrei már előmerészkedtek a földből. És mindenki jegyezze meg magának, hogy a szabadság érdekében még éhezni is lehet egy kicsit. Hogy pedig a ragadozóktól védekezzünk, őrséget fogunk megszervezni. A libák az eget fogják kémlelni, a többiek pedig a négy lábú ragadozókat figyeljék. Mihelyt veszély közeledik, jelt adnak a megfigyelők, erre összefut az egész népség és egyesült erővel fogják távoltartani a rablókat. Utóvégre a közmondás is azt tartja, hogy „Sok lud disznót győz“, hát akkor a sokkal kisebb rókát és görényt még könnyebben le tudjuk győzni.

Mindenki meg volt elégedve a liba bölcs beszédével. Sokan hozzászóltak még. Meggondoltak és megfontoltak mindent. A vén tyúk sem akart áruló lenni és velük tartott meggyőződése ellenére is.

A jércék hozzáfogtak a munkához és hamarosan kikaparták a lyukat, amit szerencsére még a szemfüles és nagyon kíváncsi természetű Fifi előtt is titokban tudtak tartani. Most, hogy tavasz volt, Fifi nagyon gyakran elcsavargott, őrizet nélkül hagyva a majorság-udvart.

Elérkezett az indulás hajnala. Csodálatosképpen a máskor olyan hangos népség most szép csendben csoportosult a lyukhoz és azon keresztül a legnagyobb rendben elvonult. Amint már előzőleg megbeszélték a lucernáson keresztül mentek, mert az már akkora volt, hogy eltakarta a menekülő sereget. A libák és csibék alig bírták csacsogásukat visszatartani. A fecsegéshez szokott rucák most hősiesen kibírták hángóság nélkül. A felnőtt libák, tyukok és kakasok komolyan surrantak a lucernáson keresztül. Kis idő múlva a szabad mezőre értek. A búzaföldek, mint valami smaragdszínű szőnyegek terültek el. A felkelő nap sugarai szikrázva törték meg a milliónyi harmateseppen. A szökevényeknek nem volt nagy érzékük a természet szépségei iránt, felszabadultan rávetették magukat a zsenge vetésre és füre. Itt voltak, kiszabadultak a bekerített udvarból. Boldogan szalagáltak, repdestek, csipegettek, kapirgáltak. Oh szabadság! Oh gyönyörű szabadság! Megmenekültünk a szakácsné rabságából. Most kezdődik el a világ. Kedves kis libuskák és csibék, ti már nem ismeritek meg azt a halálfélelmet, amit a hosszú, éles kés látása okoz. Örüljünk a szabad életnek. Éljen! Éljen!

(Folyt. köv.)

Anyus örömnepére.

Irtá: Földes Zoltán.

Reggel kertem kivirágzott,
Lett ezernyi szép virág,
A vidáman felkelő nap
Rájuk ontá sugarát.

Egy kis angyalt láttam akkor
Átrepülni kertemen,
Zengő ajka azt kiáltá:
„Anyus napja szép legyen“.

A kis angyal fényt, virágot
Igy varázsolt e napon.
A virágot és a napfényt,
Jó anyácskám, átadom.

A virág a kis kezemben,
A napfény a lelkemen...
Mind a kettő, jó anyácskám,
S szívem is tied legyen!

Virágos Május.

Az édesanya könnyei.

Irtá: Holstein Mária.

Volt egyszer egy szegény özvegy asszony. Nem volt annak semmije a világon, csak áldott szíve, meg egy boglyas fia. Miért volt boglyas a fia? Talán nem gondozta eléggé? Dehogyan nem...

Könnyeivel áztatta, szerető kézzel simogatta, de olyan göndör volt minden hajaszála, hogy mindig az égnek állott.

Dolgozott a szegény asszony, meg sem állott éjjel nappal, csak hogy boglyas fiából, aki legdrágább volt neki az egész világon, embert nevelhessen.

Hát Jancsi ember is volt a talpán; anyi kenyéret evett, anyi csizmát szagatott, hogy megtett embernek is becsületére vált volna.

Nem bánta a szegény asszony, ő csak hordott, mint a hangya s boldog volt, ha fiát elláthatta.

Jancsi is ellátta az iskolás fiúkat, ha boglyas hajába kapaszkodtak.

Alig cseperedett fel, olyan tekintélyre tett szert, hogy más neve nem volt a faluban, csak erős Jancsi.

No, de becsületére legyen mondva, erejét nemcsak a pajtások hátán, de a fejsze nyelén és a kapán is kipróbálta.

Fát vágott, vizet hordott, a mezei munkában is segítségére volt édesanyjának.

Már nem dolgozott éjszaka az öreg asszony, nappal is elvégezte az ő jó fiával, és örömmel gondolt arra az időre, mikor Jancsi fia egészen támasza lesz.

Teltek, multak az évek. Jancsi már legény sorba lépett, s beteljesült a szegény asszony nagy reménysége: Jancsi lett a kenyérszerző.

De nem sokáig élvezte a nyugalomát. Kiütött a háború, az első volt erős Jancsi, akinek a boglyas haját lenyirták s katona sapkát adták a fejére, széles vállára meg puskát akasztottak.

A szegény öreg asszony biztatta, bátorította fiát, hogy csak menjen békességgel! Érte ne verje hiába a fejét! Meglesz ő magában is.

Titokban csak ontotta a könnyeit patak számra. Hónapok óta küzdött már erős Jancsi a csatatéren.

Bátorságának a híre még a királyhoz is eljutott. Küldött is érte olyan tündöklő szép vitézségi érmet, hogy a tavasz ragyogó napsugara is elszédült tőle.

Át is villant nyomban a Kárpátok hófödte tetején s meg sem állott a szegény asszony házcakájáig.

Most is ott sír a küszöbön. Csak úgy omlott szeméből a bánat könnye szerető fiáért.

A meleg napsugár simogatta, vigasztalta s hosszasan beszélt neki a Jancsi dicsőségéről.

— Oh, ha csak egy pillanatra láthatnám az én vitéz gyermekemet — sóhajtott a öreg asszony.

— Elvinnélek szívesen — mondta a karcu arany sugár — de nem bírlak.

Hanem várj csak!... Hiszen a lelked már úgy is belesirtad a könnyeidbe, elviszem a könnyeidet!

Még ki sem mondta jól, már felderült az édesanya arca s bánat könnyei könnyű fehér párák képébe örömmel kapaszkodtak a napsugár nyakába.

A tavaszi langyos szellő is észak felé tartott, hát ő is jó szívvel segített a napsugárnak. Még az este be sem állott, már ott lebegett Galicia nagy pusztasága fölött az édesanya könnyeiből támadt fehér fátyol.

Kiszállott belőle szerető lelke és sokáig bolyongott a vitézek ezrei között. Kereste az ő bátor, erős fiát.

Kereste, de sehogysem akadt rá.

— Gyöngék a szemeim, nem látok ebben a homályban. Majd reggel. — Vigasztalta önmagát s meghúzódott az erdő szélén rügyező bokor ágai közt.

A távolból ágyúdörgés, fegyverropogás hangzott, tűzvillámok cikáztak. Szegény anya lelke reszketett és imádkozott a fakadó rügyekkel.

Egyszer csak hangos lesz az erdő, ágak ropogása, haraszt zörgése veri fel a csendjét. Katonák beszédje, lovak nyerítése közvetlen mellette.

Tüzet raknak, tanácskoznak vadidegen nyelven, de a szeretet lelke minden szavukat megérti.

— Élve, vagy halva, de kézre kell kerítenünk, mert különben nagy baj lesz belőle! — aggódik az egyik s vonakodik pihenőre térni.

— Nem megy az már tovább! Jól talált a

golyóm — hengegett a másik. — Láttam a fátetejéről, leesett a lováról — jegyezte meg a harmadik. Azzal nyugodtan leheveredtek a tűz körül.

Bezzeg nem nyugodott az anyai lélek ott, a zöld rügyecskék között.

Bajban van valaki, talán éppen az én fiam — jajdult fel keservesen.

Már repült volna is, de úgy megdermedt a hidegtől és félelemtől, hogy csak reszketett, mint a nyárfa levél, de meg sem mozdulhatott a helyéről.

Ne félj te szegény lélek — dohogott részvétellel az arra gomolygó füst — majd segíték rajtad. — Azzal néhány tűzszikrát oda röpített. A kis szikrák píttegetek-pattogtak, iregtek-forogtak, hát egyszer csak felszabadult a szegény özvegy lelke, megint beburkolódzott fehér könnyfátyolába s szállt, mint könnyű felhőske erdőn túl, a nagy pusztaságba.

Akkor bukkant fel a szelid hold ságára, ezüstöt hintett útjára, úgy hívta, marasztalta fényes udvarába.

De a kis felhőske csak intett szomorúan, aztán tovaúszott a levegőn s megállott a megállott a pusztaság kellős közepében.

Onnan nézett le kutatva, keresve, hátha meglelhetné a vitéz katonát, kit százan keresnek életre, halálra. Hát, amint néz-néz, csak megpillant egy fekete halmocskát, azon egy nagy piros vérrózsát, a piros vérrózsza kellős közepében egy arany medáliát.

— Jaj, az én drága Jancsi fiam — sikoltott az édes anya lelke és menten könnyeseppé változott minden porcikája, még a lebegő fehér-fátyla is.

Omlott-hullott a sok könnyesepp a nagy pusztaságra, ottan is a Jancsi két arcára, szemére, szájára, meg a háborúban ismét megnőtt boglyas nagy hajára, szeretettel fűröszötték, lágyan simogatták, még meg is itatták.

No, ha megittatták a könnyesepek száraz ajkát, magához is tért Jancsi egy szempillantás alatt, mert nem volt súlyos a sebe, inkább a nagy fáradságtól, szomjúságtól alélt el az imént.

Talpra is állott, el is vitte a parancsot, mint a villám. Még fel sem tűnt a piros hajnal, még fel sem nyílt az üldözők szeme, már úgy megverték az ellenséget, mint a zsákot.

Most dicsérték csak meg Jancsit Istenigazába! Haza is engedték az édesanyjához, hadd gyógyuljon meg vérző sebe, pihenjen két erős karja.

Nem sír már az özvegyasszony, mosolyog az arca, áldott dolgos két kezével fiát simogatja.

Gyermekszíndarabok, mesejátékok táncos szereplői szebb-nél-szebb táncokat tanulhatnak

Viola Glória tánciskolájában

az opera volt primaballerinájánál, Cluj, Strada Iorga 5.

Anyák.

Anyák! Térdet, fejet hajtunk Nektek,
Mert Ti vagytok az igazi szentek.
Ti, akik az élet fái vagytok,
Mindenkinek csakis jót akartok.
A kis gyermeknek legelső szava
Hozzátok száll: Mama! Mama! Mama!

Nyugalmat és békét e világnak,
És glóriás szobrot az Anyának.
Hideg márványszobor, mintha élne,
És mintha egy szebb jövőt regélne.

Festő, szobrász, nem alkotott szebbet,
Költő tolla nem írt nemesebbet:
A hivatásotok a legszebb a földön,
Nevelni az embert, hogy többet ne öljön.

Guthy Jenő.

A gyöngyvirág meséje.

Írta: Móráné Ősz Róza.

A gyászos Sajómenti csata után IV. Béla király elmenekült az országából. Amelyet úgy végigpusztított a tatár, hogy kő-kövön nem maradt.

Szegény Béla királynak, nem volt sem éjjele, sem nappala. Bármerre menekült mindig utána futott a hír: „Ölik a népedet!” „Gyújtják a várakat!”

A nép egy kis része az erdőbe menekült, ott élt mondatlan rémületben és nélkülözésben. Beköszöntött a hideg tél, nem volt sem hajlékuk, sem ennivalójuk. S ha megzörrent a bokor, örültek, ha csak farkas bujt elő és nem az állatnál is vadabb tatár.

Végre megjött a várva-várt tavasz. A tatárok kivonultak az országból. Egy romhalmazt és egy csonthalmazt hagytak maguk után.

IV. Béla pénzzé tette minden kincsét. Gabonát és igavonó állatot vásárolt és visszajött az országba. Kereste népét, de a falvakban és városokban farkasok üvöltése felett a király hívó szavára. Megszenesedett falak megfehéredett csontok heverték szana-szét az országban.

Szegény, szomorú király, kiküldte embereit az erdőkbe, nádasokba, hogy hívják össze az őt bujdosókat. Hívták, hívogatták az udvari emberek, de a szegény megrémült nép még mélyebben elrejtőzött a sűrűségben az erdők rejtékében.

Nem volt más hátra, a király maga indult elrejtőzött népe felkeresésére.

Bejárta a rengeteg erdőt, maga hívogatta, maga biztatgatta az elcsüggedt népet.

Sírt a nép örömeiben, ahogy látta az elcsüggedt királyt, de sírt a király is elcsigázott népe láttán.

Mondják, hogy az aláhullott királyi könnyekből lett a szép, illatos gyöngyvirág — könnyvirág az erdők rejtékén.

Színes selymet fognak fogni a selyemhernyók.

A kis cimborák közül nagyon sokan tenyésztettek már selyemhernyót. Bizonyára sokan voltak olyanok is, akik megkísérelték, hogy veresszőlő, vagy másképp ribizli levelének az etetésével érjék el azt, hogy a hernyók vörösszínű selymet szőjenek. Természetesen ezt a fáradozást nem koronázta siker és legfeljebb abban mutatkozott eredmény, hogy nagyon sok selyemhernyó pusztult el a szokatlan táplálék következtében.

A kis selyemhernyótenyésztők álma ugyáltszik, a tudósokat is foglalkoztatta. Megállapították ugyanis, hogy a sárgaszínű, nyers selyemből nyert fonalak festése nagyon nehéz. Így a mesterségesen festett selymek sohasem olyan szépek és üdék, mint a sárgaszínű nyers selymek. Ezért is kedvelik annyira jó ízlésű emberek a nyers selyem cikkeket. Más baj is van ezzel kapcsolatban. A selyem megfestése ugyanis meglehetősen körülményes és költséges művelet. Érthető tehát, hogy a tudósok minden törekvése odairányul, hogy a selyemhernyókat színes selyemfonal készítésére készítsék. Legújabbban a tudósok kísérleteket végeztek ártalmatlan festékek segítségével. Ezekkel a festékekkel bepermetezték a selyemhernyóknak nyújtott eperfaleveleket és azt tapasztalták, hogy a festékek a selyemhernyó szervezetén keresztül bejutottak a fonalba is és ilyen módon természetes uton gyönyörű színű selyem fonalakat nyertek. Ezek a fonalak feldolgozás után ragyogó szépségű selymeket adnak és elmarad a fonalak megfestésével járó külön kiadás. Ha az eljárás a gyakorlatban be fog válni, a selyemhernyó tenyésztés és a selyemszövetek készítése egészen új korszak elé érkeztek.

Feri bácsi.

Uj világban.

Tavaszdélután fütüürészve,
Gondolkodva kertemet járom:
Boldogan nézek a vetésre...
Üdvözölnek az öreg fáim:
Sok kedves jövendő barátom.

Föltervezem a puha földet:
Ide ezt, oda azt ültetek.
A nap kacagva ezer kört vet,
A felhő üstökét megrázza
És hullat bő esőcseppeket...

Új világ ez és nemsokára
Vidámabb lesz tudom a dalom:
Lábam a mezőt vígan járja,
Békésen térek megpihenni,
Oda, hol vár a kis lakom.

Kékes, 1939. március 30.

Hegyi Mózes.

Jótett helyébe jót várj.

Szereplők: Pipacs, Margareta, Búzavirág, Cinege, Reggeli szellő.

(A virágok ruhája tele van aggatva pipacs-sal, búzavirággal, margarettal, a föld zöld füvel, vagy apróra vágott zöld papírral behintve, nagy fatönk a színpad közepén és az alvó viráglányok reáhajjták a fejüket. A szín lassan világosodik. A színpad mögött zizegés, mint a szél fuvása, utána ének.)

(Kis lak áll a nagy Duna mentében dallamára.)

Ébredjél már nyúló virágocska,
Itt a reggel harmatcseppbe mosdva.
Nyisd föl szemed és fohászoldj szépen,
Minden bánat elveszett az éjben.

Itt a reggel víg dalos madárkák,
Kis fészketek puha meleg ágyát
Látom, hogy már régen elhagytátok,
A jó Istent dallal imádjátok.

Pipacs (Nyújtózkodva feláll): Hej, haj, Margareta testvérem, hallod a reggeli szél már énekel? De jól aludtam! Kár még fölébredni.

Margareta (felemeli a fejét): Hagyj még egy kicsit. Álmos vagyok. Óbressz inkább a Búzavirág hugomat ő fürgébb mint én. (Alszik.)

Reggeli szellő (a színpad mögül Marosszéki piros Páris dallamára):

Itt van itt a szép fényes nap
Sugara már látszanak,
Elrepül a tarka álom,
A napot víg dallal várom.

Igazán!

Búzavirág: Ejnye de vidám kedvű vagy Reggeli szellő, mi jót álmódtál?

Reggeli szellő (a színpad mögül): Örökké tartó nyárról mondott az éjjel mesét a hold és fürgébb virágról, mint a Pipacs testvéred.

Pipacs (mérgesen): Goromba!

Margareta (felkél): Mi újságot tudsz még mondani Reggeli szellő?

Reggeli szellő: Margareta hugom nagy út van előttem, inkább kérdezz a cinegétől, ő is messze eljár.

Pipacs: Cinege itt vagy?

Cinege: Itt!

Pipacs: Miért vagy oly rosszkedvű?

Cinege: Beteg Pista!

Pipacs: Margareta; a Pista gyerek?

Cinege: Igen az a fekete szemű kisfiú.

Búzavirág: Honnar tudod?

Cinege: A búbos pacsirta mondta.

Margareta: Hátha nem jól tudja?

Cinege: A doktortól hallotta. A doktor úr mondta a Pista mamájának: „Pistának jó levegőre és vidám hangulatra van szüksége. Erdős, virágos helyre kell vinni.

Margareta: És az édesanyja mit felelt?

Cinege: — Honnan vegyek én jó levegőt, virágillatot, mikor a szomszéd ház minden napot elvesz az udvarról és Pista felkelni sem tud. Ha én vele megyek sétálni, ki vigyáz a kicsinyekre, ki mos, ki dolgozik. Ha nem dolgozok nincs kenyér, nincs orvosság. (Nagy esend.)

Margareta: Én sajnos Pistát Soha nem bántotta a virágokat és bogarakat.

Pipacs: Szeretem ezt a fiút. Mikor a nyáron majd meghaltam a nagy szomjúságtól, a kis üvegben vizet hozott nekem.

Búzavirág (feláll és gondolkozva sétál): Segíteni kell a beteg gyermekeknek.

Pipacs: Én megígérem a reggeli szellőnek, hogy mindig korán kelek s így, ha nem költöget több ideje lesz, menjen el a Pista gyerekekhez, vigyen neki egy kis friss reggeli levegőt.

Cinege: Hozzám volt a legjobb a fiú. Mikor a kis fiam kiesett a fészekből és nem tudott visszamenni. Felvette megsimogatta és visszatette a fészekbe. Most én is szeretnék valamit tenni érte.

Margareta (hirtelen): Meg van! Ide hallgatatok! Amíg jártam tudott Pista ő jött ide és segített rajtunk, most neki van szüksége virágillatra, madár dalra, most mi menjünk el hozzá.

Mind: Menjünk, menjünk látogassuk meg Pistát.

Cinege: Én előre repülök és elénekelek egy kis dalt az ablakánál és elmondom, hogy jönnek mind a kiket szeret a dalos madárka és a kis virágok.

(Függöny.)

Mészároslegényből — király.

Holt volt, hol nem volt, ahogy a mesék szoktak kezdődni... De valósággal volt, sőt még ma is áll, az operenciás tenger partján, messze-messze napnyugaton, egy hatalmas, szép ország és annak sok népe, gazdag és szegény sorban egyaránt...

Abban az országban, több, mint százhetven esztendővel ezelőtt, lakott a szegények között legszegényebb falusi korcsmáros és annak egy szálában szépen növekedő fia.

De, akármilyen földhözragadt szegény ember volt is a korcsmáros, a fiából minden áron urat szeretett volna nevelni. Csakhogy egy nagy bökkenő útját állotta szép terveinek. Mert ugyan bizony, hogy tudta volna keresztül vinni szép-reményű, de alacsony sorsból származó fiával akkoriban, egy olyan országban, ahol csak néhány száz kiváltságos nagy úr volt szabad ember, a többi, a nép milliói ellenben csak hűbéresei valának ezeknek a hatalmas főuraknak. Szegény ember gyermeke számára az emelkedésnek csak egyetlen útja kínálkozott, ha a fiú tanul és pap lesz belőle. Akkor talán még miniszter is lehet valamikor a fiúból...

Azonban itt is akadt egy kis bökkenő. Mert bármilyen szép reményekre volt is felépítve szegény korcsmáros terve, két nagy akadályon rövidesen és alaposan megbukott. Az egyik az anyagiak hiánya, vagyis a korcsmáros határtalan szegénysége, a másik a fiú féktelen, rakoncátlan természeté.

Úgy látszott már, hogy a szegény korcsmáros minden szép terve meghiúsult. Az évek teltek-multak és a korcsmárosfiú hova-tovább nagyobb és nagyobb legénnyé lett. Erős, egészséges, alakjára nézve meg éppen daliás természetű ifjú vált belőle...

Apja váltig töprengett, mit is csináljon belőle, hogy ne váljék a végén is haszontalan korcsmatöltelék a fiából. Mit gondolt, mit nem, beadta a fiút a fővárosba mézáros inasnak.

Hetek, hónapok teltével már nemcsak a vágóhíd letakarításából, hanem némi gyakorlatot szerzett a birkanyúzás és borjútaglózás mesterségéből is. Szóval iparkodott a mestersége körül s úgy látszott, hogy valaha még felszabaduló levelet is kaphat. Csak egy teendője sehogys sem fért a fogára. Ez pedig abból állott, hogy a mester megbízásából minden nap magának kellett széthordania a városban a vevőknek a

Irta:

Nagy Mihály.

húst. Gazdája történetesen egy hercegnek is mézárosá volt. Ennek pedig olyan mérgeskedvű szakácsa volt, aki mindig hibát talált a hús körül... Egyik napon aztán éppen pórul járt a fiú, a szállítmánnyal. A szakács erősen kikelt sodrából a hús rossz minősége miatt, a fiúra támadott. Az, mint ahogy — elég rosszul — szoktak tenni a mesterinasok, visszafeleselt, mire a szakács fogta az egész húst és úgy a fejéhez vágta a legénynek, hogy azon nyomban, orrán-száján megindult a vér.

Ezt a megaláztatást és fájdalmat annyira szívére vette a mézároslegényke, hogy abban az órában hátafordított mesternek, mézáros-ságnak egyaránt. Megszökött gazdájától s beállott katonának. A katona akkor is fontos tényező volt az országban, nemcsak ma!... Sőt, az akkori daliás időkben még szebb pályát futtatott meg, mint ma. Mert a rangemelkedést akkoriban nem kötötték bizonyos meghatározott iskolai előtanulmányokhoz, hanem inkább a személyes bátorsághoz, vitézséghez, ügyességhez...

A szegény mézároslegényből lett katona pedig ügyességével, személyes bátorságával, fogékony eszével és daliás természetével, akin úgy állott az egyenruha, mintha ráöntötték volna, a ranglétrán gyorsan emelkedett. A legmagasabb katonai méltóságig, egészen a tábornok-ságig vitte fel...

Ez már talán csak úri rang, ha az kellett a korcsmáros fiának. De még milyen! Nemcsak holmi „tekintetes“, hanem éppenséggel „kegyelmes“ cím illeti meg. De a ranglétrán a mi mézároslegényünk még itt sem állott meg. Szerencséje, vagy szerencsétlensége, hogy melyik, azt már az egyéni hiúság állapíthatja meg, még feljebb vitte...

Történt ugyanis, mint, ahogy minden hadseregben szokott lenni, hogy a mi mézároslegényünkkel egyidejűleg, más ifjak is küzdöttek a katonai rangért, harci dicsőségért...

Volt annak a hatalmas országnak hadsere-

gében a mézáróselgényvel egyidejűleg egy sokkal kisebb termetű, de annál élesebb eszű, satekintetű lisztecseke is, aki beretvaéles eszével, nagy vitézségével még gyorsabban emelkedett katonatiszti ranglétrán. Aki nemcsak tábornok, hanem hadvezér, majd éppenséggel valóságos császár lett abban az országban. Abban pedig, hogy az a nagy hadvezér császár lett, nagy érdeme volt a mézáróselgényből lett tábornoknak is. Mert, amiket az kieszelt, az államcsinyt, ez a daliástermetű, mézáróselgényből lett tábornok hajtotta végre.

Ennek a jutalma nem is maradt el. A császár hálából előbb hercegi rangra emelte, majd feleségül adta hozzá egyik hűgát és utóbb egyik meghódított ország királyi méltóságát ruházta reá...

Igy lett az előbb papnak szánt szegény korcsmáros gyerekből, a mézárósinaskodás megalázó eseménye után, természetesen a tanulékonyosság, hősiesség és hűség útján Felséges úr: király...

De itt még mesénknek nincsen vége!...

(Foltyatása a jövő számban.)

Anyám.

*Egy szó csupán. Úgy él bennem,
Mint a nap a fényes égen.
Úgy világít, úgy melegít
Ha csüggedek biztat, segít.*

*Egy szó csupán. Amíg élek
Többet nem adhat az élet.
Régen meghalt... rég elhagyott
Mégis, mégis övé vagyok.*

*Egy szó csupán. Édes Anyám!
Átizzik a nagy éjszakán,
Feltámad, bennem újra él
És tovább küzd a gyermekér!*

Kirjárné Kovács Emi.

Humor az iskolában:

A papbácsi kérdezte az első osztályban:

— Sanyika! mondd csak meg nekem, hol lakott Ádám és Éva?

— Pap bácsi kérem a... a karalábés kertben.

Anyám . . .

*Anyám csöndes, halk asszony,
Soha nem szól panaszlón.
Dolgozik ránk fáradtan,
Munkájában páratlan.*

*Későn fekszik, korán kel,
Ő öltöztet minket fel.
Meg nem pihen, meg nem áll,
Sóhaja is titkon száll.*

*Jóságból a ruhája,
Isten ölté fel rája.
Szeretetből a szíve,
Jótetteknek a híve.*

*Ragyogó a két szeme,
Könnyekből az ékszere.
Lemondás az ő vára,
Messze nincsen határa.*

*Ha valami fáj nekünk,
Ott van mindig mellettünk.
Ha baj, bánat ér minket,
Tovább viszi terhinket.*

*Megvigasztal, simogat,
Megbocsájtón hívogat,
Könnyeinket lemossa,
Bánatunkat megossza.*

*Lemondás az élete,
Mindene csak gyermeke.
Értünk szenved, értünk él,
Sorscsapástól mit sem fél.*

*Szeretem is én nagyon,
Élte nekem kincs, vagyon,
Szíve csupa színarany,
Egész lényem én magam...*

Vadnay Dezső.

Találós kép.

Irjátok meg, a fenti képen mit láttok? — Az összefüggően megírt legjobb szövegeket közölni fogjuk.

— JÓBARÁTOK LEVELEI —

Drága Attila Barátom!

Sietünk a válaszadással, mert nem szeretnénk adósod maradni, mivel közeleg a Te nevednapja is. Kívánom, hogy rózsáid a legszebbek azon a napon legyenek s adjon a jó Isten számos holdog névnapot Neked. Emléül pedig fogadd el tőlem, ezt a kis művészi vésőt. Faragásaid közben bizonyára hasznát veszed.

No de most másszuk meg a révi szoros szikláit.

Délután háromkor sziklás és meredek hegyoldalon kezdtünk felfelé kapaszkodni. Négykézláb is mentünk. A szomjúságtól majd megtikkadtunk. Néha egy kis citromszelettel oltottuk a szomjunkat. De hányszor megálltunk pihenni. A messze kiálló szikláról nézegettük a környéket. Végre másfél órai kapaszkodás után leültünk a legmagasabb sziklacsúcsra. De minden lépésre ügyelni kellett, mert, ha csak lenéztünk is szédület fogott el bennünket. Lenn a lábunk alatt a mélyben a Körös zúgott. A tulsó oldalon az erdő terült el. Délre egy nagy kerek völgy látszott. A közepén egy domb s mögötte Vársonkolyos. — Ezen a terjedelmes dombon állott Mén-Maróth vára valamikor. Köröskörül bércék. Gyönyörű a kilátás.

Sokáig néztük az elragadó vidéket. Csak, ha lenéztünk megszédített az a mélység, amely előttünk feküdt. Aztán egy bozótos hegygerincen legelésző marhacsorda közt, végimentünk s a Zichy nyaralóval szemben kezdtünk leereszkedni. Itt még meredekebb volt az út, bár negyede sem lehetett annak, mint, ahol jöttünk. A hegyoldal csúszamlós, földes kötörmelék. Ha egyet léptünk három lépést csuszunk. S ami még rettenesebb, mögöttünk nagy kődarabok önmaguktól kezdenek legurulni és ilyenkor a turista mindég veszélyben forog. A kő meg is ütheti. Liba-

sorba, egymás kezét fogva jöttünk lefelé. De elképzelheted, milyen veszedelmes út lehetett, ha azt mondom, hogy egy óra kellett míg lejöttünk az aránylag sokkal rövidebb úton. Végre a Körös partján voltunk. A nap már bucsúzott. Autónkhoz sietve megindultunk hazafelé.

Ez a nap szép és tartalmas volt számomra, csak azt sajnálom, hogy vége lett a kirándulásnak. De remélem máskor is megyünk. — Szeretettel ölel

Győző.

Attila! Fogadd jó kívánságaimat s ezt a kis kézimunkát emlékül, névnapod alkalmával.

Enikő.

Ahogy kis cimboráink írnak...

Vasárnap délelőtt.

Tavasvasárnap a zsendülő buzaföldekre arany-sárga port önt, mely szertefoszlik a levegőben és a kisfalusi zindelytetős házainak lehajtott fejű lakóinak lelkébe valami csodálatos, boldog érzés lopakodik.

A kis falu félhomályba borult, nyikorgó falépcsős tornyába az öreg harangozó már a másodikat harangozzal el, mire megindul a faházak irányából az ünneplő ruhába öltözött emberek sokasága. A legények kalapja mellett, a lányok kezében ott van a tavasz kedves hirnöke, a gyöngyvirág, mely szerényen húzódik meg egy-egy nagy rézcsattos imakönyv mellett.

Dobos István a kapuban várakozik a feleségére, aki éppen századszor ismétli el az otthon maradó két gyermekének, Pistinek és Juliskának, hogy csendesesen viselkedjenek és ne verekedjenek össze, mert az nem illik a jó gyermekekhez. Aztán a férjével együtt a templomba siettek.

Pisti a konyhából egy padot cipelt ki, nem azért, hogy ráüljön, hanem hogy fitogtassa azt,

hogy ő a konyhai rend leghűségesebb őrzője. Juliska pedig egy darab medve-cukrot halászott elő zsebéből és csendesen szopogatni kezdi. Miután elszopta, a Pisti padra tett cukorjára is kedve kerekedett és elkapva azt, beszaladt a szobába és belülről bereteszte az ajtót. Majd fölállt egy székre és a ház kis ablakán át piros nyelvcskáját kiöltve, csúfolódva mondta:

— „Jaj de finom a cukrod!“ Pistit ennek hallatára elfutotta a méreg és keze ökölbe szorult és a következő jókívánságot röpítette Juliska felé, látván annak kiöltött nyelvét:

— „Hogy ragasztaná le az a cukor!“ Juliska eme jókívánság hallatára megszeppenve hajlandó volt visszaadni a cukrot jogos tulajdonosának, mely ajánlatot Pisti nagykegyesen elfogadott. Aztán hívni kezdte: — „Gyere ki nő, nem eszlek meg“. Erre Juliska kijött és átnyújtotta a cukrot Pistinek. De ekkor ennek eszébe jutott, hogy milyen könnyen bocsájtott meg, hát belekapaszkodott Juliska frissen fésült hajába. Juliska hangos visúlással adta tudtára, hogy neki némi-nemű fájdalmat is okozott ez a művelet, és azért Pistinek is menekítenie kellett tisztára mosott arcát Juliska tíz hegyesre növesztett körme elől. Pisti, látván, hogy mily hatást gyakorolt tettével, letört egy ici-pici darabot a cukrából és ezt Juliska szájába gyömöszölte, nemtörődve-avval, hogy testvére kötényébe egy jókora, kövér fétést szakított. Juliska eme nagylelkűség láttára megbékelt. Pisti megkérdezte:

— „Játszunk valamit?“

— „Ühüm!“ — mondta örömmel Juliska.

Pisti megelégedve evvel, bement a házba, új foglalkozás után nézni. De nem talált semmit. Éppen dühösen ki akart menni, mikor a sarokban egy letakart kosarat pillantott meg. Oda ment és felemelte a takarót. A kosárból szép fehér tojások mosolyogtak feléje. Kivett egyet és ide-oda kezdte görgetni az asztalon. De a tojás nem akart simán gurulni. Hol ide, hol oda dülöngélt, mint egy részeg ember. Pisti mérgében földhöz vágta, amely művelet nem maradt éppen nyom nélkül.

Ekkor lépett be Juliska, karján egy rongyokba burkolt, fabábuval. Pisti, meglátván azt, kivette Juliska kezei közül. — Add ide — szólt inkább parancsolóan. Juliska eleinte vonakodott, sajnálván babáját, de Pisti kitessékeltte a szobából, miután elvette a babáját. Juliska miután kiment, egy titkos élestárból száraz kenyérhaját vett elő és a padra leülve, majszolni kezdte.

Pisti egyideig tett-vett a szobában, majd Juliskát töprengéséből tompa puffanások riasztották fel. Felállt, megtörülte szájaszélét, majd kíváncsian bekukucskált a szobába. A nappali szoba a tegnap lemosott terítős, falhoz támaszkodó asztalán a baba volt feltámasztva egy dohossal és Pisti pontosan kimért 3 lépésről nagy

szakértelemmel célozgatva, persze nem valami nagy eredménnyel. Amint meglátta Juliskát kezébe nyomott egy tojást következő intelligenciával: „De eltaláld ám!“ Juliska megakart mutatni mit tud. De persze nem találta el. Pisti kitessékeltte a szobából. Juliska vissza ült előbbi helyére és folytatta a kenyér majszolását. A szobából tovább hallatszottak a puffanások és néha Pisti diadalittas hangja: Talált!

Később nyílt a kapu, megérkeztek a szülők. Az apa látván Juliskát békében ülni, fölvette és cuppanós csókot adott maszatos arcára. A szobából még mindig hallatszottak a puffanások. Az anya boldog mosollyal nyitott be a szobába. De amit ott látott... Nem mondom el kis cimborák, hogy mi következett ezután — ezt a ti képzelgetetekre bízom... Csak annyit mondom, hogy a szomszédék kakasa nem sokkal ezután gúnyosan kezdett kukorékolni.

Pitó László,

III. g. ot. Lic. „Gh. Mărzescu“ Iasi.

Megjegyzés: Meglepően jól dolgozott ez a kis cimboránk. Nem csak a fogalmazása jó, de a helyes írása is. De lássunk benneteket is többi kis cimborák.
Szerkesztő néni.

Az én jó anyámhoz.

Az én anyám a legdrágább kincs nekem e világon,
Érte életem is örömmel adom,
Ha valamim fáj és sírok,
Vigaszt e világon csak karjai között kapok.
Jó anyám légy velem,
El ne hagj engem.

II.

Úgy örködik most is felettem,
Mint mikor megszülettem,
Az én drága jó anyám,
A második őrző anygalkám.
Jó anyám légy velem,
El ne hagj engem.

III.

Ha ágyamban betegen fekszem,
Fájdalmam gyöngébbnek érzem,
Mert lázas homlokomat reszketve,
Simogatja jó anyám keze.
Jó anyám légy velem,
El ne hagj engem.

Farkas István II. g. ot. Brassó.

Megjegyzés: Ez a vers szép gondolatot fejez ki. Azonban a versírásnak bizonyos szabályai, törvényei vannak, amelyeket mind ismernie kell annak, aki a versírással komolyan foglalkozni akar. Vedd biztatásnak Farkas István, hogy az Uj Cimborá közölte a versed, de még sokat kell tanulnod és sok verset írnod, amíg költőnek mondhatod magad.
Szerkesztő néni.

Tanácsok a gyermekek részére.

Kis szívek a nagy szívben.

Üzenjük nektek kis cimborák, hogy ha közületek az májusi költözködési időnyben lakást cseréltek, új címeket azonnal közöljétek a kiadóhivatallal. Mert megesik gyakran, hogy panaszszal jönnek be a szerkesztőségbe a kis cimborák, hogy: nem kapjuk szerkesztő néni ennyi s ennyi ideje az újságot. Hát mi lehet az oka? — kérdezzük mi — nem költöztetek új lakásba? — De igen! — No, látod kis cimborá, ha nem jelentetted be, honnan tudja a kiadóhivatal, hogy elköltöztetek.

Biró Kató Szatmár. Régi hűséges olvasója vagy az Új Cimborának. Még 1933 óta járatod a lapot, így a kis veteránok rendjébe tartozol. Hogy ilyen becsült nálatok az Új Cimborá, az onnan van, hogy édesanyáddal együtt olvassátok el a megérkező számokat. S együtt beszélitek meg a mesék, versek, cikkek tartalmát. Nagyon kedves volt a figyelmed Katikám, hogy gratulációt küldtél. Kétszer is elolvastam. Köszönöm a figyelmedet.

Biró Akosné. Jóleső örömmel olvastam megemlékező és gratuláló szavait. Meghatottan gondolok arra a kedves kapcsolatra és barátságra, mely a lap megindulása óta összefűz bennünket. Sok ilyen édes anyára volna szükségünk, aki annyira körültekintő a gyermeknevelésben s gyermeke lelkében is éppen az által teszi áldássá lapunk munkáját, hogy együtt olvassa vele azt. *Igy kellene minden édesanyának, akkor az újság nem csak holt betű lenne, hanem áldásos, élő valóság.*

Gr. Somssich Judith Szárkavár. Örömmel értesültünk róla, hogy az erdélyi kis cimborák lapját te is nehezen várod, nem csak ők. Elolvasod elejétől végig s nagyon szereted a folytatásos közleményeket. De még a szerkesztői üzeneteket is elolvasod. Ebből ismered meg az itteni kis cimborákat. Mondhatom, ezek jóra való, barátkozó gyermekek. Kiváncsiak minden kis olvasóra, akit még nem ismernek. Ezért szokásként alakult ki az új cimborák között, hogy amikor belépnek a lap olvasótáborába, levélben, vagy fényképen bemutatkoznak egymásnak. Téged is szeretnének megismerni, várják is hát a bemutatkozódát.

Hogy a lap a megjelenés utáni napokban érkezik meg, annak több oka is lehet. Késhezik a postán. Elsején és tizenötödikén jelenik meg igaz, de még azután kötik és fűzik, azután postázzák. Mindenesetre utánanézzünk és intézkedünk, hogy minél hamarabb megkaphasd.

Daday Ádám VI. el. ot. Semesnye. Mint más cimboránk, te is bemutatkozol, mert nem rég léptél csak az olvasók közé. Daday Zsolt unokatestvéred, s a nála levő lapszámokból szeretted meg az Új Cimborát. Különösen a rejtvényfejtés és

szerkesztés érdekel benneteket. Most se küldtétek üresen leveleteket, hanem egy szép új keresztrejtvénnyel kedveskedtetek a rejtvényt szerkesztő bácsinak. No átnézi, s ha jó, setleg a június, júliusi számban közölni is fogja.

Thamó Gabriella III. el. ot. Kolozsvár. Most írtál még először a szerkesztő néninek. S milyen kedvesen írod: — Először küldök rejtvény megfejtést, de ezután mindig meg fogom fejteni. Az Új Cimborát nagyon szeretem. — De mi is szeretünk téged, mert nem csak édes anyádtól, de az igazgató bácsitól is csak jót hallottunk felőled. Most részt akarsz venni a toborzóban is. A kapott virágmagvak azóta már bizonyosan kikeltek. Szombaton vártunk a találkozóra.

Kajesa Piroska Hosszúfalú. A 7-es szám keresztrejtvényét nagyon ügyesen fejtetted meg. Képelem milyen nagy volt az örömed, amikor végül is megkaptad a nagy fejedelem nevét. Am én nem csak megfejtést, hanem levelet is várok tőled.

Izsák Ibolya Székelyudvarhely. Küldöd az új rejtvényt megfejtéseket. Nagy volt az örömed, amikor olvastad, hogy a rejtvényt pályázaton nyertes lettél. Örömsz ennek, de büszke is vagy rá. A nyelvtanok közlésének a gondolata jó. Am csak akkor, ha van is aki foglalkozik számról számra ezek fordításával. Itt csak középiskolás olvasóink jöhetnek számításba. Mindenesetre azt is tudnunk kell, hogy mely nyelv érdeklí legjobban az anyanyelven kívül középiskolás olvasóinkat: román-e, német-e, francia-e, vagy latin?

Nemecz Potyi IV. el. ot. Készült-e azóta új rejtvény? No, csak küld be.

Szász Zsuzsika III. g. ot. Érdekes gondolatot vetsz fel leveledben. Éspedig, hogy a nyári szünidőben csináljanak a kis cimborák egymásközt eserenyaralást. Így a városi kis cimborák megismerik a falut, a falusiak pedig a várost. Nagyon életrevaló gondolat, elsősorban a szülőknél kell gondolkodni rajta, ha ők is helyesnek találják, szóljanak hozzá, írják meg nekünk elgondolásukat, foglalkozni fogunk a kérdéssel.

Csiby Sándor IV. el. ot. Szép rendesen írt leveledet szívesen olvastam, ha te magad írtad a levelet, dícséretet érdemelsz, nem csak a szép, de a helyesírásért is. Megfejtésed sorsolásra került. Írj máskor is Csiby Saunyi.

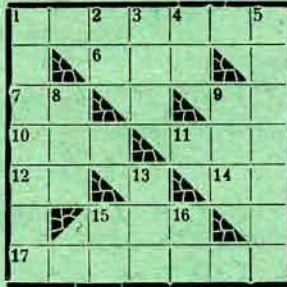
Csefő Öcsi Nagyenyed. A szép kockarejtvényt nagyszerűen megfejtetted. Úgy megszeretted a rejtvényfejtést, hogy ezentúl állandó rejtvényfejtő akarsz lenni. Helyeslem az elgondolásod. *Már az is valami a jellemnevelésnél, ha a kis cimborában valami írást feltámad az elhatározás, az akarat, de még több, ha azt az elhatározást, akaratot keresztül is viszi és megvalósítja.* Keménykötésű legénykének ismerlek Öcsi. A többi aztán ezután mondom meg. Az ünnepi jókívánásokat köszönöm.

Vezeti: Jóska bácsi

Keresztrejtvény.

Beküldte: Kádár Margit, V. el. ot. és Patkós Ilona, VII. ot.

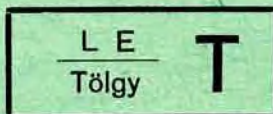

Vízszintes: 1. Egy szomszédos ország tava; 6. ige; 7. visszafelé kötőszó; 9. kötőszó, féltételes mondatokban használjuk; 10. mutató szó; 11. mérsárosnál kapható; 12. helyhatározó rag; 14. kétjegyű mássalhangzó; 15. fehérnemű; 17. ahová a bányász megy.

Függőleges: 1. Egy román fejedelem vezetékeve; 2. ugyanaz mint a vízszintes 6, egy betű a végén pótolandó; 3. helyhatározó szó; 4. étel mássalhangzó; 5. afrikai tó magyarosan írva; 8. Pilátus mondta Krisztusra mutatva: ... az ember! 9. ige; 13. az utolsó betű pótlásával ragszótípus; 15. az izmokat köti össze; 16. utolsó betű pótlásával a háború réme.

Betűrejtvény.

Beküldte: Izsák Ibi, tanítónőképzős, Szudvarhely.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Ferenczy Géza, IV. g. ot., Kolozsvár.

—ibor, —lga, —aci, —omokos. —ván

Nagy erejét s haditetteit Arany János énekelte meg.

Rejtett városnév.

Beküldte: Farkas István, II. g. ot., Brassó.

Náskumc.

Megfejtés a február 1-i számban.

Pótlórejtvény: Southampton. **Kockarejtvény:** Szent István. **Szórejtvény:** Baráti kör. **Betűrejtvény:** Bence.

Megfejtés a február 15-iki számban.

Keresztrejtvény: Vízszintes: 1. Chamberlain; 5. ii; 6. végről; 7. or (r); 8. Póli; 10. Óbudán. Függőleges: 1. cívdó; 2. hier; 3. Margód; 8. Pu; 9. lá. **Szórejtvény:** Császárkörte. **Kihúzó képrejtvény:** elefánt.

Megfejtést küldtek be: Kulcsár Erzsébet Fogaras, ifj. Torma Miklós Csicsókeresztur, Marosffy Baba Ploești, Bócsa József Ploești, (4—5. szám.) Szalma Magda Balavásár, Daday Zsolt Semesnye (4—5. szám.) Az elefánt számrejtvényt beküldték: ifj. Torma Miklós, Szalma Magda, Daday Zsolt. Megfejtést küldtek még: Kleinmann Kató, Izsák Ibi Székelyudvarhely, Blau Kató, Blau Éva, Friedmann Elza Kolozsvár, Szőke Feri Arad, Tóth Klári Brassó.

Nyertesek lettek: Szőke Feri, Tóth Klári és Blau Kató.

A kiadóhivatal közleményei.

Beküldött előfizetési díjak.

Sajtos Erzsébet, Varsánd; Pálur István, Piskolt; Szűcs Ildikó és Attila, Csíkszereda: 1939. július 1-ig. — Szabó János, Küküllőpócsfalva; Márton Berta, Székelyszentmiklós: 1939. április 1-ig. — Slakovits Ilus, Öcsi, Székelytompá: 1939. március 1-ig. — Pakocs Károly, róm. kath. Plebánia, Nagybánya: 1939. dec. 31-ig. — Imreh Jóska, Nagyenyed; Simó András, Csíkszereda: 1938. okt. 1-ig. — Molnár Margit, Aranyos-egerbegy: 1939. okt. 1-ig.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 pengő. Jugoszláviában 100 dinár, Amerikában 300 lej.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești.

Kormos Jenő, Chiend

* * *

Minden cikkért a szerzője felelős.

Gyermekek!

tíz órára az iskolában

Strada Calea Victoriei 14

Katona-kiflit kérjétek!